

บทที่ 4

รายการเวทีสาธารณะ

ในบทนี้เป็นการวิเคราะห์กระบวนการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองให้แก่ประชาชนผ่านรายการเวทีสาธารณะ จากการศึกษาระบบการผลิตรายการ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้เข้าร่วมรายการ และประเด็นที่นำเสนอในแต่ละเทปรายการ โดยผู้วิจัยยึดแนวคิดพื้นที่สาธารณะและการสื่อสารทางการเมืองของฮาเบอร์มาส เพื่อวิเคราะห์ กระบวนการผลิตรายการ การกำหนดประเด็น เนื้อหารายการ ผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ในรายการ การเข้าถึงรายการ มุมเหตุจูงใจให้เข้าร่วมรายการ และรูปแบบของรายการที่เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง มีการสื่อสารแบบ Face to face Communication มิใช่เป็นการสื่อสารผ่านผู้ดำเนินรายการ หรือกำหนดประเด็นการนำเสนอโดยผู้ผลิตรายการเป็นหลัก เพื่อวิเคราะห์ว่าพื้นที่ในรายการเวทีสาธารณะเป็นพื้นที่สาธารณะทางการเมือง หรือเป็นเพียงพื้นที่สาธารณะแบบปลอมๆ (Pseudo public sphere)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์เป็นหัวข้อ ได้แก่ กระบวนการจัดทำรายการเวทีสาธารณะ วิเคราะห์บทบาทรายการเวทีสาธารณะ มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 กระบวนการจัดทำรายการเวทีสาธารณะ

รายการเวทีสาธารณะ มีจุดเริ่มต้นจากการลงพื้นที่รายงานข่าวของทีวีไทย ในประเด็นความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านและโรงงานอุตสาหกรรมเหล็ก ที่ อ. บางสะพาน จ. ประจวบคีรีขันธ์ เนื่องจากความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านบางสะพานคัดค้านการก่อสร้างโรงงานถลุงเหล็ก ทำให้มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งเป็นช่วงสัปดาห์แรกของการออกอากาศของทีวีไทย และผังรายการยังไม่สมบูรณ์ ณาตยา แว่ววิรุคูปต์ บรรณาธิการข่าวประชาสังคม และผู้ดำเนินรายการเวทีสาธารณะ อธิบายว่า การเกิดขึ้นของรายการเวทีสาธารณะ ในช่วงแรก เป็นผลจากการลงพื้นที่ถ่ายทอดสดการรายงานข่าว และความเห็นของผู้บริหาร (นายเทพชัย หย่อง ผู้อำนวยการสสท.) ที่เห็นความพร้อมของทีมผลิตรายการ ประเด็น และแหล่งข่าวทั้งในชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข่าวทางวิชาการ ที่ลงพื้นที่ไปเปิดเวทีเสวนาหาทางออกของปัญหา ทำให้มีการถ่ายทอดเวทีเสวนาดังกล่าว ในรายการพิเศษ ในวันเสาร์ เวลา 14.05-15.30น. ในชื่อรายการ เวทีสาธารณะ สถานีประชาชน และภายหลังเปลี่ยนเวลาเป็น 14.00 -15.00น.

อย่างไรก็ตามการเกิดขึ้นของรายการนี้มีได้เกิดโดยความบังเอิญ แต่แนวคิดในการผลิตรายการที่เวทีสาธารณะ เกิดขึ้นในวงเสวนาการเตรียมการทีวีสาธารณะ หลายครั้ง ตามเป้าหมายของทีวีสาธารณะที่ต้องการให้ คนกลุ่มต่างๆ เข้ามาใช้พื้นที่อย่างหลากหลาย เปลี่ยนมุมมองของการทำข่าว ให้เป็นการบันทึกข่าวในแง่มุมต่างๆ คนที่ตกไปจากแง่มุมกระแสหลัก คนชายขอบ กลุ่มชาติพันธุ์ คนที่ไม่ค่อยมีพื้นที่ โดยมีต้นแบบจากรายการทางบีบีซี ที่ทำให้ชาวบ้านมีเวทีของการคุย แล้วทำให้ชาวบ้านมีอำนาจ (Power to the people) เช่น การที่ชาวบ้านเคลื่อนไหว แล้วมีรายการโทรทัศน์ไปทำ ทำให้ชาวบ้านมีพลังเรียกร้อง ทำให้ผู้ว่าการรัฐมานั่งฟังชาวบ้าน แล้วปัญหาที่ถูกแก้ไข (ณาดยา แววีร์คุปต์, 2552: สัมภาษณ์)

ผลจากการออกรายการในช่วงแรก โดยเฉพาะการนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างประชาชน กับกลุ่มทุน หรือรัฐ ทำให้รูปแบบรายการมีความน่าสนใจ เนื่องจากรายการในลักษณะนี้ในอดีต เช่น รายการมองต่างมุม มักถูกคำสั่งให้ปิดรายการไป ดังนั้นนอกจากนี้ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เช่น การถ่ายทอดสด การสัมภาษณ์สดทางโทรศัพท์ ล้วนทำให้คู่ขัดแย้งในกรณีได้คุยกัน แม้จะไม่ใช้พื้นที่เดียวกัน ทำให้รายการถูกคาดหวังให้เป็นเวทีสาธารณะสำหรับประชาชน และทำให้รายการถูกบรรจุลงในผังรายการ และมีการออกอากาศต่อเนื่องทุกวันเสาร์ โดยมีนางสาว ณาดยา แววีร์คุปต์ เป็นบรรณาธิการ และผู้ดำเนินรายการ และมีการกำหนดเป้าหมายของรายการดังนี้

1. ผู้ร่วมรายการมีอิสระในการเสนอความคิดเห็น
2. ผู้ชมรายการ มีความเข้าใจ ตระหนักรู้ประเด็นปัญหา หรือมีส่วนร่วมในการติดตามแก้ไขปัญหาต่อไป

4.1.1 รูปแบบรายการเวทีสาธารณะ

รายการเวทีสาธารณะเป็นรายการสนทนาทางโทรทัศน์ ในกลุ่มรายการข่าว (www.thaipbs.or.th/public/) ผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่สัมภาษณ์เชิงลึกเจาะประเด็นปัญหาสังคมร่วมกับผู้ร่วมรายการในแต่ละสัปดาห์ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเด็นและเรื่องราวที่น่าสนใจ มีลักษณะเป็นรายการสด (live's program) และรายการที่มีการบันทึกเทปแล้วแต่กรณี ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 14.00-15.30 น. ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย

ทีมงานผลิตรายการเวทีสาธารณะ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) กองบรรณาธิการข่าวสาธารณะและนโยบายสังคมหรือทีมโต๊ะข่าวพลเมือง ประกอบด้วย บรรณาธิการรายการ โปรดิวเซอร์ ผู้สื่อข่าว และผู้ประสานงานรายการ ทำหน้าที่

ประชุมกำหนดประเด็นที่จะนำเสนอในรายการ คัดเลือกผู้ร่วมรายการ และประสานงานติดต่อนัดผู้ร่วมรายการและสถานที่จัดรายการในกรณีที่เป็นรายการสด หรือบันทึกเทปนอกสถานที่

2) ฝ่ายผลิตรายการ ประกอบด้วย ช่างภาพ ช่างแสง ช่างเสียง ผู้กำกับรายการ ผู้กำกับห้องคอนโทรล และผู้ช่วยช่างภาพ ทำหน้าที่แยกส่วนจากกองบรรณาธิการ โดยจะรับผิดชอบในการบันทึกเทปรายการ หรือการถ่ายทอดสดรายการ และภาพที่นำเสนอในรายการ แต่ไม่มีความรับผิดชอบ หรือมีส่วนร่วมในด้านเนื้อหาและประเด็นที่นำเสนอในรายการ

4.1.2 การกำหนดเนื้อหาและประเด็นรายการเวทีสาธารณะ

การกำหนดเนื้อหาหรือประเด็นรายการมีความสำคัญ ทั้งในด้านการดึงดูดผู้ชมรายการให้สนใจรับชม และประโยชน์ต่อส่วนรวมในการเสนอประเด็นดังกล่าว และเพื่อให้เนื้อหารายการมีความเข้มข้น น่าสนใจ ผู้ร่วมรายการที่จะเข้ามาร่วมเสนอความคิดเห็นก็มีความสำคัญเช่นกัน ทำให้กองบรรณาธิการต้องมีการคัดเลือกผู้ร่วมรายการ ที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นปัญหาความเดือดร้อน เป็นผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในพื้นที่ หรือมีส่วนรับผิดชอบต่อการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ดี ถ้าปัญหาข้อถกเถียงนั้นเป็นข้อคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน รายการจะเพิ่มความ น่าสนใจขึ้นเรื่อยๆ ก่อนที่รายการจะยุติลง เช่น ปัญหาความขัดแย้งระหว่างภาครัฐและประชาชน เป็นต้น ซึ่งการเปิดให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นรายการสด จะทำให้ผู้ชมสามารถสังเกตสีหน้า อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ร่วมรายการได้ และทำให้รู้สึกว่าคุณค่าพูด คำตอบ หรือข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นในรายการ มาจากอารมณ์และความรู้สึกจริง และการนำเสนออย่างตรงไปตรงมา ไม่มีการติดต่อ จะเป็นข้อพิสูจน์ประการหนึ่งว่าพื้นที่ในจอโทรทัศน์ของรายการจะสามารถเป็นพื้นที่สาธารณะที่ประชาชนจะใช้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีหรือไม่ (ศุภลักษณ์ ด่านไพบูลย์, 2549: 30-31; อ้างถึงใน Creeber, 2001: 81-86)

สำหรับการกำหนดประเด็นในรายการเวทีสาธารณะ และการคัดเลือกผู้ร่วมรายการ มีขั้นตอนและกระบวนการดังนี้

บรรณาธิการเข้าประชุมร่วมกับที่ประชุมกองบรรณาธิการข่าวทีวีไทยทุกวันจันทร์

บรรณาธิการเรียกประชุมทีมงาน เสนอประเด็นข่าว

ฝ่ายประสานงานติดต่อ นักข่าวตรวจสอบข้อมูล

ส่งนักข่าวลงพื้นที่เพื่อทำข่าวและรายงานพิเศษ

เตรียมตารางการออกอากาศ

สรุป/ประเมินผล

ทั้งนี้จะมีการประชุมกับตัวแทนจากองค์การพัฒนาเอกชนต่างๆ นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา และนักวิชาการอิสระ เพื่อปรึกษาประเด็นการนำเสนอ การตรวจสอบข้อมูลเพื่อนำเสนอในรายการซึ่งการตรวจสอบข้อมูลมีข้อดีคือทำให้การนำเสนอได้อย่างถูกต้อง (ปทุมวดี นาคพล , 2552: สัมภาษณ์) แต่การตรวจสอบข้อมูลกับกลุ่มนักวิชาการ หรือ เอ็นจีโอกลุ่มเดิม อาจทำให้น้ำหนักของการนำเสนอข้อมูลข้อคิดเห็นในแต่ละเทปรายการมีความคล้ายคลึงกันและทำให้ภาพของรายการถูกมองว่าเป็นรายการเอ็นจีโอ หรือรายการที่เกิดขึ้นเพื่อสร้างพื้นที่ให้แก่กลุ่มชาวบ้าน หรือองค์การพัฒนาเอกชนเท่านั้นทำให้รายการวางแผนกระบวนการเลือกประเด็นในอนาคตว่า จะมีการตั้งคณะกรรมการบริหารรายการในระดับนโยบายเพื่อจัดวาระ หรือประเด็นที่ควรนำเสนอในรายการ เนื่องจากในช่วงสองปีแรกประเด็นที่นำเสนอยังเป็นการตามกระแส มิใช่ประเด็นที่สามารถตอบทุกเรื่องในสังคมได้

4.2 วิเคราะห์บทบาทรายการเวทีสาธารณะ

ในช่วงระยะเวลา 2 ปีของทีวีไทย รายการเวทีสาธารณะเป็นรายการที่มีเป้าหมายรูปแบบ และวิธีการนำเสนอที่ชัดเจนว่าเป็นรายการที่เปิดเวทีสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่การพิสูจน์ว่าพื้นที่รายการดังกล่าวเป็นพื้นที่สาธารณะทางการเมืองหรือไม่ ยังต้องพิจารณาจากประเด็นและเนื้อหาที่นำเสนอในรายการ ซึ่งการพิจารณาตามกรอบการวิเคราะห์ตามแนวคิดของฮาเบอร์มาส ที่เน้นในปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองสื่อสาร จะสามารถวิเคราะห์ถึงบทบาทในการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองให้แก่ประชาชนของรายการดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์กระบวนการเลือกประเด็น

รายการเวทีสาธารณะ ผลิตโดยฝ่ายข่าว ทีวีไทย จึงมีกระบวนการผลิตภายใต้นโยบายของฝ่ายข่าว ที่ใช้ระบบกองบรรณาธิการข่าว หรือ เรียกว่า โต๊ะข่าว แบ่งเป็นบรรณาธิการรายการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ โปรดิวเซอร์ ผู้สื่อข่าวและผู้ประสานงานรายการ การเลือกประเด็นในรายการจึง

มาจาก 3 ส่วน คือ ที่ประชุมกองบรรณาธิการข่าวทีวีไทย กองบรรณาธิการข่าวสาธารณะและนโยบายสังคมซึ่งรับผิดชอบรายการเวทีสาธารณะ และจากประชาชนที่สนใจ (ผู้ชมผู้ฟังรายการ) อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากประเด็นที่น่าเสนอในรายการล้วนเป็นประเด็นที่ถูกกำหนดหรือเลือกโดยฝ่ายข่าวทีวีไทย หรือทีมผลิตรายการเวทีสาธารณะ ซึ่งแม้บางประเด็นจะเป็นการเสนอจากผู้ชมผู้ฟังรายการ เช่น กรณีของมาบตาพุด แต่แกนนำชุมชนที่เรียกร้องให้รายการไปจัดเวทีสาธารณะ คือนายสุทธิ อัมมาสัย ซึ่งเป็นนักเคลื่อนไหวออกสื่อต่างๆอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตามในการการคัดเลือกผู้เข้าร่วมรายการ เนื่องจากเป็นรายการสด หรือรายการที่ต้องแพร่ภาพทุกวันเสาร์ทำให้เกิดข้อจำกัดในเรื่องของเวลาการผลิตต้องเสร็จทันในหนึ่งสัปดาห์ และทีมงานมีจำนวนจำกัดทำให้แหล่งข่าวนั้นเป็นกลุ่มคนสนิทคุ้นเคยของทีมงาน หรือบรรณาธิการ เช่น กลุ่มแกนนำเอ็นจีโอ และนักวิชาการบางท่าน ทำให้น้ำหนักหรือประเด็นที่น่าเสนอเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นซ้ำๆ และทำให้ประเด็นที่น่าจะมีการเสนอในรายการบางประเด็นถูกมองข้าม กลายเป็นข่าวที่ไม่ถูกเลือก ซึ่งกองบรรณาธิการมีความคิดเห็นเช่นกันว่า ข้อจำกัดด้านนี้ทำให้ประเด็นที่น่าเสนอในรายการยังไม่มีความหลากหลายเพียงพอ และยังเป็นประเด็นตามกระแสข่าวหลักเท่านั้น นอกจากนี้การจัดทำรายชื่อแหล่งข่าวที่เหมาะสมกับการร่วมรายการ โดยเฉพาะกลุ่มเอ็นจีโอสายต่างๆ ทำให้การเตรียมประเด็น และการควบคุมการให้สัมภาษณ์ในรายการทำได้สะดวกขึ้น ในด้านหนึ่งคือความสะดวกในการติดต่อประสานงานเพื่อให้การดำเนินรายการเป็นไปตามโครงเรื่องที่วางไว้ (สร้อยอักษร อ่อนพฤษภูมิ, 2552: สัมภาษณ์) ซึ่งในด้านของการเลือกประเด็นนั้น ธิปปิท พงศ์ไพบูลย์ นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณมีความเห็นว่า ผู้ผลิตรายการส่วนใหญ่มักเป็นผู้กำหนดประเด็นที่ต้องการนำเสนอ และคอยควบคุมเนื้อหาที่ได้วางไว้แม้ว่าจะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมรายการได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งกระบวนการเลือกประเด็นดังกล่าวเป็นไปตามทฤษฎีการกำหนดระเบียบวาระ (Agenda Setting) และจะส่งผลให้พื้นที่ในรายการไม่เป็นพื้นที่สาธารณะตั้งแต่จุดเริ่มต้น เพราะเพียงการเลือกประเด็นก็ไม่ได้ถูกตัดสินใจโดยประชาชนเจ้าของเรื่อง ลักษณะของการสื่อสารเช่นนี้ หากเอาทฤษฎีทางด้านนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ไปวิเคราะห์จะเห็นได้ว่า การนำเสนอข่าวของนักข่าวมีลักษณะของ "การสื่อสารทางเดียว" (One-way Communication) หรือที่นิยมเรียกกันว่า เป็นนายทวารข่าวสาร (Gatekeeper) (ธิปปิท พงศ์ไพบูลย์, 2553: สัมภาษณ์)

จากการรวบรวมข้อมูลการนำเสนอประเด็นในรายการตลอดระยะเวลา 2 ปีแรกของทีวีไทยรวม 88 ตอน ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประเด็นที่นำเสนอในรายการเวทีสาธารณะเป็น 4 กลุ่ม (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก) ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรและความขัดแย้งในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ รวม 30 ตอน

เป็นการนำเสนอปัญหาในด้านการจัดการทรัพยากรของชุมชนต่างๆ ที่มีปัญหาระหว่างวิถีชีวิตความเป็นอยู่ดั้งเดิม กับกฎระเบียบของทางราชการแบบใหม่ ทำให้เกิดความขัดแย้ง เป็นประเด็นเกี่ยวกับการอ้างสิทธิที่ต่างกันระหว่างถิ่นที่อยู่ของคนพื้นถิ่น และมุมมองของทางราชการที่เห็นว่าเป็นพื้นที่ของคนส่วนรวม และยักรวมถึงแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ที่ความเห็นระหว่างรัฐและชาวบ้านไม่ตรงกัน เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น..คืนชีวิตให้ทะเล, ความขัดแย้ง จุดเปลี่ยนอนาคตคนขุนยวม, เดินหน้าโฉนดชุมชน..ถามหาความกล้าหาญของรัฐ, หาเจ้าภาพเยียวยา..แก้ปัญหาจากการท่องเที่ยวปาย, เชื้อฮันฮัตจี..อนาคตลุ่มน้ำสาละวิน

การนำเสนอประเด็นความขัดแย้งนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนภาคประชาชน เป็นการแสดงความกังวลถึงผลการดำเนินการตามแผนการพัฒนา ซึ่งกลุ่มผู้ขับเคลื่อนหรือผู้ร่วมรายการเป็นกลุ่มที่ร่วมคัดค้านโครงการขนาดใหญ่ โดยเฉพาะการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมและโรงไฟฟ้า ได้แก่ มาบตาพุด..การพัฒนาบนคราบน้ำตาประชาชน, ถามหาอนาคต คนแม่เมาะ เหลียวมองโรงไฟฟ้าถ่านหิน, เหลียวอดีต มองหาอนาคต การพัฒนาอุตสาหกรรม, อนาคตศิลาบนแผนพัฒนาภาคใต้..ความจริงที่อยากรู้

กลุ่มที่ 2 การส่งเสริมประชาธิปไตย รวม 23 ตอน

เป็นการนำเสนอประเด็นการส่งเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่น เช่นการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือการสร้างกระบวนการสันติวิธีเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง รวมถึงการนำเสนอมุมมองทางการเมืองของเยาวชนในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมือง

กลุ่มที่ 3 กลุ่มชาติพันธุ์ รวม 6 ตอน

การนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเน้นประเด็นไปที่การเข้าถึงสิทธิพลเมือง และการส่งเสริมให้มีการยอมรับในอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น กรณีการขอสัญชาติไทย การใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การเข้าถึงสิทธิพื้นฐานในฐานะพลเมืองของประเทศ ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์เป็นกลุ่มที่มีปัญหาการเข้าถึงสิทธิดังกล่าว โดยการนำเสนอประเด็นข้อนี้ มีทั้งการนำเสนอโดยตรง และ

เล่าเรื่องทางอ้อม เช่น การนำเสนอผ่านเรื่องราววิถีวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้ชมผู้ฟังเห็นความเชื่อมโยง หรือความสำคัญ และยอมรับในสิทธิพลเมืองของคนกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น คนไร้สัญชาติ, วัฒนธรรมไม่มีเส้นกันเขตแดน เป็นต้น

กลุ่มที่ 4 สังคมและชุมชน รวม 29 ตอน

เป็นกลุ่มประเด็นที่มีผลกระทบต่อคนในสังคมส่วนใหญ่ เป็นปัญหาสังคมที่คนส่วนใหญ่สนใจ เช่น พลังประชาสังคม สร้างสรรค์ชายแดนใต้, หยุดอุบัติเหตุที่ทุกคนมีส่วนร่วม, วิกฤตสังคมไทยผู้สูงอายุล้นเมือง, ชีวิตและความหวังของแรงงานไทย, เตรียมรับมือภัยพิบัติ, และปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น

จากการแบ่งกลุ่มประเด็นที่นำเสนอในรายการเวทีสาธารณะจะเห็นได้ว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรและความขัดแย้งในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ มีจำนวนมากที่สุด 30 ตอน ประเด็นปัญหาสังคม 29 ตอน รองลงมาคือประเด็นที่เกี่ยวกับประชาธิปไตย และกลุ่มชาติพันธุ์ จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่ทำให้การกำหนดประเด็นหรือการเลือกประเด็นเป็นไปในลักษณะกล่าวมาจากการที่ผู้ผลิตรายการมาจากสายงานข่าวด้านสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม จึงมีความถนัด ความสนใจ ขณะที่ประเด็นปัญหาสังคมเป็นประเด็นสาธารณะที่คนทั่วไปมีผลได้ผลเสียร่วมกัน จึงน่าจะเป็นการจุดประเด็นให้คนส่วนใหญ่สนใจรายการ เข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอแนวทางแก้ปัญหามากกว่า

อย่างไรก็ตาม ในด้านผลของการนำเสนอประเด็นต่างๆพบว่า ประเด็นที่ทำให้สังคมสนใจหรือสร้างแรงกระเพื่อมของสังคมและเป็นมิติการนำเสนอที่ต่างไปจากสื่อพาณิชย์ คือ ประเด็นการจัดการทรัพยากรชุมชน ปัญหาเรื่องสิทธิพลเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ถูกนำเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาระดับนโยบายหรือมีการดำเนินการจากภาครัฐได้เร็วขึ้น ซึ่งทีมงานมิได้ทำหน้าที่เพียงแค่การจัดเวทีสาธารณะ แต่เป็นการลงพื้นที่ร่วมติดตามประเด็นเพื่อให้ภาพการนำเสนอของแต่ละชุมชนชัดเจนขึ้น เช่น การทำรายงานพิเศษก่อนเข้าสู่ช่วงการสัมภาษณ์ในรายการเพื่อให้ผู้ชมรายอื่นเข้าใจสภาพปัญหา และการติดตามเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รายการได้รับรางวัลเกียรติยศต่างๆ อาทิ รางวัลสารคดีเชิงข่าวยอดเยี่ยมจากมูลนิธิอิศรา อมันตกุล และมูลนิธิ แสงชัย สุนทรวัดน์ ประจำปี 2552 จากการนำเสนอข่าวคนไทยไร้สัญชาติ ทำให้คนไทยไร้สัญชาติจำนวนหนึ่งได้รับการช่วยเหลือสามารถยื่นขอมีเลข 13 หลักเพื่อทำบัตรประจำตัว

ประชาชน และคนไทยไร้สัญชาติอีกหลายแสนคนเห็นช่องทางที่จะเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่ตัวเอง

ในด้านประเด็นประชาธิปไตยนั้น มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น เช่น การนำเสนอข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ.2551 ทำให้เกิดกระแสความตื่นตัวของพลเมืองกรุงเทพเพื่อรวมตัวกันเป็น “เครือข่ายพลเมืองเปลี่ยนกรุงเทพ” ในช่วงระหว่างการเลือกตั้งเพื่อตั้งคำถามและเสนอนโยบายจากมุมมองของประชาชนจนมีผลต่อการกำหนดนโยบายของผู้เลือกตั้ง หลังการเลือกตั้งรายการเวทีสาธารณะติดตามผลการดำเนินงานว่ามีการทำตามที่ทำหาเสียงไว้หรือไม่ หรือในกรณีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ที่รายการได้นำเสนอความคาดหวังของคนเชียงใหม่ และเครือข่ายต่างจังหวัดมาร่วมในเวทีสาธารณะ และเป็นครั้งแรกที่ผู้สมัครเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้แสดงวิสัยทัศน์นโยบายให้กับคนทั่วประเทศ และผลจากการออกอากาศคือทำให้เกิดการตื่นตัวของประชาชนในพื้นที่อื่นๆในการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นของตัวเอง

ในด้านปัญหาการทุจริต การคอร์รัปชันซึ่งผู้วิจัยจัดให้อยู่ในกลุ่มปัญหาสังคมนั้น หลายประเด็นทำให้เกิดการติดตามในระดับนโยบายและนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ เช่น การปฏิรูประบบรถไฟไทย ที่นำเสนอจากการเกิดอุบัติเหตุรถไฟตกราง สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของคุณภาพรถไฟ และปัญหาความขัดแย้งระหว่างการรถไฟไทยและสหภาพแรงงานการรถไฟจนมีผู้ถูกไล่ออก การนำเสนอทั้งในรายการเวทีสาธารณะและช่วงข่าวต่างๆทำให้รัฐบาลมีนโยบายจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนารถไฟไทย และแนวทางปฏิรูปรถไฟไทย ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่ดีขึ้น

4.2.2 ผู้ดำเนินรายการ

รายการเวทีสาธารณะ มีผู้ดำเนินรายการ คือ นางสาวณาทยา แว่ววิรุณกุล มีประสบการณ์ทำงานด้านข่าว และสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นนักข่าวไอทีวีรุ่นแรก เคยเป็นบรรณาธิการข่าวพิเศษ ช่อง 11 ผู้ประกาศข่าววิทยุ และ คณะกรรมการสมาคมผู้สื่อข่าวโทรทัศน์และวิทยุแห่งประเทศไทย และมีประสบการณ์ทำงานร่วมกับสำนักข่าวชาวบ้าน และงานด้านสื่อสังคมมาโดยตลอด

บทบาทของผู้ดำเนินรายการสนทนาทางโทรทัศน์ คือ การเป็นผู้ถามประเด็นต่างๆ ต่อผู้ร่วมรายการ ดังที่ Shattuc, Livingstone, Lunt และ Timburg (อ้างถึงใน Jones,2005: 211) ได้เปรียบเทียบผู้ดำเนินรายการเหมือนกับผู้มีอำนาจควบคุมรายการ (host-Center) ที่จะถาม

เรื่องราวหรือปมบังคับให้ผู้ร่วมสนทนาพูด พิธีกรจึงเปรียบเสมือน “พระเอกในจอ” ที่สวมบทบาทหลัก โดยเล่นเป็นผู้ควบคุมรายการผู้เฉลียวฉลาดในการถาม ขุดคุ้ยข้อมูล บางทีก็ถึงขั้นเป็นผู้ตัดสินปัญหาหรือเป็น “กรรมการห้ามมวย” เมื่อผู้ร่วมรายการเกิดความขัดแย้งทางความคิด ในกรณีที่ผู้ร่วมรายการหลายฝ่ายมาร่วมในรายการคราวเดียวกัน

ความเป็นพระเอกของพิธีกร เปรียบเหมือนสัญลักษณ์ของรายการ คือ เมื่อนึกถึงรายการเวทีสาธารณะ ก็จะทำให้เห็นภาพการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ โดยเฉพาะชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อน และภาพลักษณ์ของพิธีกรที่มีความน่าเชื่อถือ ความจริงจัง ในการตั้งคำถาม และซักถามถึงสาเหตุของปัญหา ความขัดแย้ง และความต้องการเรียกร้องของผู้ร่วมรายการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาต่างๆ ซึ่งในอีกด้านหนึ่ง อำนาจของพิธีกรมากจากอำนาจของคนดูที่มอบให้พิธีกรเป็นผู้ถาม หรือเป็น “ตัวแทน” (representative) ของผู้ชม เพื่อถามคำถามที่ผู้ชมอยากรู้ ซึ่งกองบรรณาธิการจะมีการประชุมกำหนดประเด็นคำถาม ซึ่งคำถามหลักจะมีการบอกล่วงหน้าให้แก่ผู้ร่วมรายการ ส่วนคำถามปลีกย่อย จะเป็นการถามเสริม เพื่อให้ได้ข้อมูลรอบด้านหรือลงลึกในรายละเอียด ทั้งนี้ บางคำถามพิธีกรรู้คำตอบแล้ว แต่ถามเพื่อให้เป็นข้อมูลแก่ผู้ชม ซึ่งในการถามตอบ มีการคำนึงถึงผู้ชมเพราะหากไม่เป็นที่น่าสนใจของผู้ชมแล้ว ผู้ชมก็จะสามารถเลือกที่จะไม่รับชมได้เช่นกัน (กำจร หลุยยะพงศ์, 2545: 261)

สิ่งสำคัญประการหนึ่งของรายการสนทนาทางโทรทัศน์ที่ผู้ดำเนินรายการจะต้องมีส่วนสำคัญอย่างมากคือการปรับการสนทนาให้คล้ายคลึงกับชีวิตจริง โดยเฉพาะรายการเวทีสาธารณะที่ผู้ร่วมรายการส่วนใหญ่เป็นชาวบ้าน ไม่คุ้นชินกับการพูดอย่างเป็นทางการ ดังนั้น การพูด การโต้ตอบ การแสดงอารมณ์ความรู้สึก การใช้ส่ายตา ภาษาท่าทาง เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศการพูดคุยและกระตุ้นอารมณ์ให้ผู้ชมรู้สึกหรือจินตนาการในฐานะคนในกลุ่มเดียวกันกับการสนทนาหรือต้องการมีส่วนร่วมร่วมกับประเด็นปัญหาที่ถูกนำเสนอ

ทั้งนี้ สามารถวิเคราะห์ลักษณะต่างๆของผู้ดำเนินรายการดังนี้

1. บุคลิกภาพ

ประกอบไปด้วยลักษณะต่างๆ ได้แก่ ความเป็นทางการ, ความน่าเชื่อถือ, มุมมองที่เป็นกลาง, ความเป็นมืออาชีพ, การลงรายละเอียด, เอาใจใส่/เห็นใจ, การใช้มือ, การถามเชิงรุก, แววตามุ่งมั่น, และ การแสดงความเข้มแข็ง

ผู้ดำเนินรายการมีบุคลิกภาพที่มีความเป็นทางการ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของรายการให้ผู้ชมเกิดความเชื่อมั่นว่าเรื่องราวสาระต่างๆในรายการมีประโยชน์ มีความน่าเชื่อถือ นำมาจากรายการข้อเท็จจริง และผู้ร่วมรายการเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งในการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ

ผู้รับผิดชอบ ซึ่งไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเกี่ยวข้องกับผู้ดำเนินรายการ เพื่อนำไปสู่การเปิดการพูดคุย ถกเถียง โดยผู้ดำเนินรายการพยายามเสนอมุมมองที่เป็นกลาง (objective) มีการเล่าเหตุการณ์จากมุมมองของคนนอก หรือเป็นการรายงานแบบผู้สื่อข่าว ที่รายงานถึงเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น เพราะหากผู้ดำเนินรายการมีจุดยืนไม่ชัดเจน อาจทำให้ผู้ชมเกิดความสงสัยแคลงใจ และไม่นำไปสู่การสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองได้ เช่น ตอน มาบตาพุด ที่ฝ่ายชาวบ้านและรัฐมีจุดยืนต่างกันอย่างชัดเจน ทำให้ผู้ดำเนินรายการต้องใช้ความระมัดระวังในการนำเสนอประเด็น การตั้งคำถาม การจัดสรรเวลาให้ผู้ร่วมรายการได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ผู้ชมสามารถใช้วิจารณญาณในการชมและการตัดสินใจด้วยตัวเอง สะท้อนปริมณฑลสาธารณะที่เป็น Communicative Action

สำหรับวิธีการซักถามของผู้ดำเนินรายการนั้น ใช้วิธีการตั้งเป็นคำถามปลายเปิด เน้นการให้แสดงความคิดเห็นก่อน จากนั้นจึงเริ่มเจาะคำถามเชิงลึก เชิงรุก โดยมีการแสดงความจริงใจ ความอยากรู้ ต่อประเด็นข้อสงสัย ใช้คำถามตรงไปตรงมา และเป็นคำถามที่ผู้ชมอยากรู้ ระหว่างการดำเนินรายการจึงต้องอาศัยเทคนิคการสร้างที่น่าเชื่อถือ และกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ การใช้แวตตามุ่งมั่น น้ำเสียงเข้มแข็ง ภาษามือ เพื่อสร้างความกระตือรือร้น และต้องตั้งคำถามแทนผู้ชม ทำให้ผู้ดำเนินรายการต้องทำหน้าที่สองทาง คือ การเป็นผู้รับสาร ผู้ส่งสาร

อย่างไรก็ตาม มีบางตอนที่ผู้ดำเนินรายการมีความลำบากใจต่อความรู้สึกของผู้ร่วมรายการ เพราะไม่อาจจะเว้นความรู้สึกได้ เห็นได้จากการใช้น้ำเสียงแสดงความห่วงใย และจากการที่นางสาวณาดยา เป็นผู้คลุกคลี ทำงานในแวดวงเอ็นจีโอ สื่อเพื่อชาวบ้าน และมีความสนิทสนมกับกลุ่มนักเคลื่อนไหวบางกลุ่ม ทำให้ต้องระมัดระวังในเรื่องความเป็นกลางเป็นพิเศษ ซึ่งนางสาวณาดยาให้สัมภาษณ์กับผู้วิจัยว่า บางครั้งก็รู้สึกวุ่นวายใจช่วยชาวบ้านมากเกินไป จึงต้องระมัดระวังตนเอง ให้น้ำหนักกับการถามตอบ เท่าเทียมกันสำหรับผู้ร่วมรายการทุกฝ่าย และทุกครั้งที่มีการเตรียมข้อมูลสำหรับประเด็นคำถาม จะต้องตรวจสอบข้อมูลจากหลายฝ่าย (ณาดยา แว่ววีรคุปต์, 2552: สัมภาษณ์)

2. วิธีการพูด / การซักถาม

ผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่ดำเนินรายการและควบคุมบทสนทนาให้อยู่ในหัวข้อที่ดำเนินรายการในวันนั้น เพราะในรายการมีองค์ประกอบของรายการ ได้แก่ รายงานพิเศษ และมีเวลาสนทนามากที่สุดประมาณ 45 นาที ในขณะที่บางครั้งมีผู้ร่วมรายการจำนวนมาก ทำให้ต้องจัดสรรเวลาให้เท่าเทียมกัน และต้องเลือกคำถามที่ตรงประเด็น ผู้ดำเนินรายการจึงต้องสร้างความเป็น

ธรรมโดยการใช้คำถามที่ตรงไปตรงมา ใช้ภาษาค่อนข้างเป็นทางการ และกึ่งทางการเมื่อซักถามผู้ร่วมรายการที่เป็นชาวบ้าน มีการทำความเข้าใจถึงข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจตรงกัน และมีส่วนร่วมในการรับชมได้อย่างรู้สึก รู้จริง เช่นตอน การล่มสลายของชวาณาไทย ผู้ดำเนินรายการใช้ภาษากึ่งทางการในการตั้งคำถามอย่างตรงไปตรงมา เช่น คนที่มากว่านซื้อที่ดิน เป็นนายทุนต่างประเทศใช้มั้ย? แต่แม้จะเน้นความเป็นทางการเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ แต่ในบางกรณี ผู้ดำเนินรายการก็ต้องสร้างความเป็นกันเอง เพื่อให้ผู้ร่วมรายการปรารถนาที่จะดำเนินการสนทนาด้วยความเต็มใจและจริงใจต่อกัน และให้ผู้ชมได้รับความรู้สึกร่วมไปด้วย เช่น ตอน ชาวเล..ชีวิตที่ถูกกลืนหายออกอากาศวันเสาร์ที่ 6 ธันวาคม 2551 ที่ผู้ร่วมรายการเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่คุ้นชินกับการออกรายการโทรทัศน์ แต่มีปัญหาคความเดือดร้อน

นอกจากนี้เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลาทำให้ทีมงาน ผู้ดำเนินรายการ และผู้ร่วมรายการต้องร่วมวางแผนการสนทนา ต้องเตรียมบทสนทนาให้กระชับ ชัดเจน ไม่ซับซ้อน เพื่อจะได้เสนอข้อมูลครอบคลุมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการออกอากาศในแต่ละครั้ง เช่น ตอนคนไร้สัญชาติที่มีผู้เข้าร่วมรายการเป็นจำนวนมาก หรือการเปิดเวทีชาวเลที่เกาะเหลา มีกลุ่มผู้เข้าร่วมรายการและชาวบ้านที่มารับฟัง ผู้ดำเนินรายการต้องคอยสรุปประเด็น และต้องพยายามตั้งประเด็นการสนทนาต่อผู้ร่วมรายการหลายฝ่าย ตั้งข้อสังเกต และคำถามให้กับทุกฝ่ายได้ไขข้อข้องใจทั้งหมด ต้องเปิดโอกาสและควบคุมการสนทนาให้อยู่ในประเด็น ผู้ดำเนินรายการต้องลำดับเหตุการณ์ คิดตาม ประมวลผล และสะท้อนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้ดำเนินรายการเวทีสาธารณะมีข้อได้เปรียบจากการที่มีพื้นฐานการเป็นนักข่าว ทำให้สามารถจับประเด็นข่าวได้ และมีทักษะในการสรุปประเด็น การตั้งคำถาม โดยเฉพาะ การใช้คำถามตรงไปตรงมา โดยการแสดงจุดยืนที่เป็นกลางไม่เลือกฝ่าย พยายามเปิดโอกาส และพื้นที่ให้กับทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

3. น้ำเสียง

ผู้ดำเนินรายการเวทีสาธารณะ มีบุคลิกภาพเด่นในการเป็นคนเรียบเฉย มีน้ำเสียงหนักแน่น นิ่ง แม้ในประเด็นที่มีการขัดแย้งเกิดขึ้น ก็ยังรักษาระดับของเสียงได้ดี มักใช้น้ำเสียงเน้น ในการตั้งคำถามสำคัญ หรือคำถามที่ต้องการข้อมูลเชิงลึก

โดยสรุปแล้ว การใช้น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการส่วนใหญ่จะเน้นความเข้มแข็ง จริงจัง หากต้องการเรียกร้องให้เกิดการแก้ปัญหา หรือความช่วยเหลือจะแสดงออกโดยคำพูด และยังสะท้อนภาพรวมของรายการ หากเป็นปัญหาระดับใหญ่ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง หรือเป็นเรื่องเชิง

นโยบายระดับประเทศ จะเน้นการพูดคุยหาข้อเท็จจริง เปิดเวทีให้มีการเผชิญหน้าให้ทุกฝ่ายเป็นตัวแทนแสดงความคิดเห็น และจะใช้น้ำเสียงเชิงเรียกร้องให้เกิดความเห็นใจในกรณีที่ผู้ร่วมรายการเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อน ให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งผู้ดำเนินรายการมักสรุปท้ายรายการโดยการทิ้งท้ายให้เกิดแนวทางแก้ปัญหาร่วมกันต่อไป

จากการพิจารณาองค์ประกอบในด้านต่างๆของผู้ดำเนินรายการเวทีสาธารณะ พบว่า ผู้ดำเนินรายการมีความพยายามและความตั้งใจในการทำหน้าที่สื่อมวลชนในการใช้พื้นที่ในรายการเป็นพื้นที่สาธารณะให้แก่ประชาชน ประกอบกับจุดแข็งของรายการที่ผลิตโดยสื่อสาธารณะ ที่ไม่มีผู้อุปถัมภ์รายการเชิงพาณิชย์ ทำให้ลดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางธุรกิจไปได้ แต่การนำเสนอหรือให้น้ำหนักกับการขับเคลื่อนภาคประชาชน ชุมชน ที่มีองค์การพัฒนาเอกชนสนับสนุน ก็ทำให้ภาพของผู้ดำเนินรายการถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า มีการให้น้ำหนักกับข้อมูลจากกลุ่มเอ็นจีโอ ทำให้ภาครัฐเป็นต้นเหตุของปัญหา ซึ่งเป็นไปได้สำหรับคนที่ทำงานคลุกคลีในด้านนี้มาเป็นเวลานาน เหมือนคนที่มีพื้นฐานการเรียนรู้ การทำงานอย่างไรก็มีแนวโน้มเอียงไปทางนั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยไม่ตั้งใจ (ทีวีปัท พงศ์ไพบูลย์, 2552: สัมภาษณ์)

4.3 ผลจากการออกอากาศของรายการเวทีสาธารณะ

ในช่วงระยะเวลานับตั้งแต่มีรายการเวทีสาธารณะจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยมีเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างรุนแรง อาทิ เหตุการณ์ชุมนุมกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การปะทะกันของกลุ่มทางการเมืองในช่วงรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งพื้นที่รายการเวทีสาธารณะเป็นอีกหนึ่งพื้นที่สื่อของทีวีไทยที่ถูกจับตาจากภาคประชาสังคม เนื่องจากเป็นเวทีกลางที่เปิดรับนักวิชาการ นักสันติวิธี หรือตัวแทนจากกลุ่มผู้ชุมนุมมาร่วมแสดงความคิดเห็น นอกจากรายการเวทีสาธารณะ ยังมีรายการเปลี่ยนประเทศไทย วาระประเทศไทย และรายการฝ่าวิกฤตการเมืองไทยที่มีทีมงานหลักชุดเดียวกับกลุ่มที่ผลิตรายการเวทีสาธารณะ ทำหน้าที่เปิดพื้นที่สื่อตลอด โดยเฉพาะในวันที่มีเหตุการณ์ความรุนแรง จะมีช่วงของการเปิดเวทีสาธารณะแทรกตลอดทั้งวันของการแพร่ภาพของสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ทั้งนี้ จากเวทีสาธารณะ “มองย้อนสื่อไทยในความสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง” จัดโดยเครือข่ายสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีป้า) พบว่า จากการเฝ้าระวังการรายงานข่าวสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง ของ 10 สถานีโทรทัศน์ คือ ช่อง 3, 5, 7, 9, 11, ทีวีไทย, เนชั่นแซนด์แนล, เอเอสทีวี, ทีเอ็นเอ็น, และดีเอสซี ระหว่างวันที่ 12 - 15 มี.ค. และ 21 - 23 มี.ค. ตลอด 24 ชั่วโมง

พบว่า สถานีโทรทัศน์ทุกช่องเน้นแต่การรายงานบรรยากาศเจ้าอาภรณ์เป็นการรายงานข่าวสงครามมากกว่าการนำเสนอรายงานข่าวเชิงลึก เพื่อเฝ้าระวังเหตุการณ์ความรุนแรง โดยมุ่งเน้นให้สำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็นคู่ขัดแย้ง และนำเสนอภาพความรุนแรงเข้าไปซ้ำมา ใช้ภาษาบรรยายข่าวตอกย้ำสร้างความรุนแรง แบ่งฝักฝ่ายทำให้เกิดการดูหมิ่นเหยียดหยามกันและกัน มีส่วนทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งบานปลายจนเป็นเหตุไปสู่ความรุนแรง และมีข้อเสนอแนะว่า สถานีโทรทัศน์แต่ละช่องควรตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนนำเสนอข่าว และตระหนักในผลกระทบของการนำเสนอว่าอาจสร้างความแตกแยก หรือทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรงขึ้น มุ่งเน้นการรายงานข่าวเชิงสันติภาพ เน้นแนวทางประนีประนอมทั้ง 2 ฝ่าย ให้มีความสำคัญกับประชาชนทั่วไปที่อยู่ในเหตุการณ์มากกว่าแกนนำผู้ชุมนุมและรัฐบาล ที่สำคัญสื่อควรคำนึงถึงบทบาทและหน้าที่ของตนในการรายงานข่าวอย่างมีอิสระและเสรี ไม่ควรให้อำนาจรัฐหรืออำนาจทุนเข้ามาแทรกแซง และไม่ตกเป็นเครื่องมือทางการเมืองของกลุ่มใด (ธาม เชื้อสถาปนศิริ, 2552: สัมภาษณ์)

นอกจากนี้การเฝ้าระวังการรายงานข่าวของสื่อในสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2549 (สมัยกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยชุมนุมจนกระทั่งถึงสมัยรัฐบาลนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) (www.thannews.th.com/index.php%3Foption) พบว่า ทวีไทย อยู่ในกลุ่มที่ให้พื้นที่ข่าวมาก และเป็นกลุ่มที่เน้นประเด็นข่าวการวิเคราะห์เนื่องจากมีรายการพิเศษเกาะติดสถานการณ์ชุมนุมอย่างต่อเนื่อง มีการปรับเนื้อหารายการปกติ และสอดแทรกเนื้อหาข่าวการชุมนุมในรายการอื่นๆ เช่น “วาระประเทศไทย”, “รายการเวทีสาธารณะ” อีกทั้งยังมีรายงานพิเศษและการตั้งคำถามการมีพื้นที่สาธารณะเพื่อพูดคุย/แลกเปลี่ยนอภิปรายสภาพปัญหาทางการเมืองในมิติที่หลากหลายและยังหาทางออกในเชิงสันติภาพ ผ่านเสียงของกลุ่มประชาชน นักวิชาการ องค์กรอิสระ และตัวแทนจากฝ่ายต่างๆ ของสังคม เช่น ประชาชน นักวิชาการ นักประชาสังคม อาจารย์มหาวิทยาลัย องค์กรภาคธุรกิจ เป็นต้น จากรายงานผลการปฏิบัติงานของทวีไทยประจำปี 2552 โดยคณะกรรมการประเมินภายนอกยังพบว่า รายการเวทีสาธารณะมีความโดดเด่นในด้านการนำเสนอประเด็นการจัดการทรัพยากรชุมชน เห็นได้จากการที่รายการได้รับรางวัลจากการจัดทำรายงานพิเศษ และการสร้างความตื่นตัวของกลุ่มชาวบ้านให้เห็นถึงพื้นที่การนำเสนอในรายการเวทีสาธารณะ

ซึ่งการพิจารณาตามกรอบทฤษฎีพื้นที่สาธารณะของฮาเบอร์มาส รายการเวทีสาธารณะสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์รายการเวทีสาธารณะตามกรอบแนวคิดทฤษฎีพื้นที่สาธารณะ

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
เรื่อง การเล่นประเด็น เรื่องส่วนตัว	มีการนำเสนอเรื่องราวเฉพาะกลุ่ม หรือชุมชน ในแต่ละตอนที่นำเสนอ แตกต่างกันไป	ตอนคนไร้สัญชาติ
ส่วนรวม	ประเด็นในบางตอนมีการเชื่อมต่อกับ พื้นที่อื่นที่ประสบปัญหาเดียวกัน	การล่มสลายของชานนา ไทยออกอากาศวันที่19 กรกฎาคม 2551 พูดถึง เรื่องปัญหาที่ทำ เกษตรกรรมของชาวนาต. คลองโยง จากนั้นทำให้ กลายเป็นพื้นที่นำร่องใน การเรียกร้องโฉนดชุมชน และมีการเรียกร้องใน พื้นที่อื่นๆ ได้แก่ ตอน โฉนดชุมชน..สิทธิบรรพ บุรุษของคนชนเผ่า นำเสนอประเด็นการ เรียกร้องโฉนดชุมชนของ คนเผ่าในจังหวัดเชียงใหม่ ออกอากาศเดือน สิงหาคม 2552 ต่อมาใน เดือนพฤศจิกายนปี เดียวกันมีการเสนอ ประเด็นดินหน้าโฉนด ชุมชน..ถามหาความกล้า หาญของรัฐ เป็นประเด็น ต่อเนื่องในพื้นที่อื่นๆ

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
การเข้าถึงในแง่การใช้สื่อ	ผู้ร่วมรายการเป็นผู้เดือดร้อนโดยตรงสามารถใช้เวทีในรายการเวทีสาธารณะเป็นพื้นที่ในการเสนอความคิดเห็น	ตอนที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรชุมชน เช่น ตอน150 วัน ทวงสัญญาผู้ว่าฯ แก้ปัญหาทะเลกลืนแผ่นดิน ออกอากาศวันที่13 มิถุนายน 2552, ตอน เสียงของคนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ออกอากาศวันที่1 สิงหาคม 2552, ตอน เสียงสะท้อนของชุมชนกับร่างพ.ร.บ.ผังเมืองออกอากาศวันที่ 3 ตุลาคม 2552
การไม่แสดงจุดยืนอย่าง เป็นภาววิสัย (objectivity)	เนื่องจากเป็นรายการสนทนาเชิงลึกและเป็นการเปิดพื้นที่ร่วมจากทุกฝ่ายทำให้รายการต้องวางบทบาทเป็นสื่อกลาง แต่ในข้อนี้ยังมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าภาพลักษณ์ของรายการบางกรณียังให้น้ำหนักกับภาคประชาชนมากกว่าภาครัฐ โดยเฉพาะประเด็นความขัดแย้ง คู่กรณีคือรัฐและประชาชน แต่ประเด็นที่ทำได้ดีในด้านการไม่แสดงจุดยืนคือประเด็นด้านประชาธิปไตย โดยเฉพาะในช่วงการเกิดปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง	ประชาสังคม..คนเคาะระฆังยกหนึ่ง..เลือกตั้งผู้ว่ากทม.ออกอากาศวันที่23 สิงหาคม 2551, ถอดบทเรียนวิกฤตการเมืองไทย ออกอากาศวันที่30 สิงหาคม2551, ร่วมหาทางออกประเทศไทยออกอากาศวันที่29 พฤศจิกายน 2551 , เปิดห้องเรียนสันติภาพครั้งที่4 : เรียนรู้ความต่าง ถามหาความฝัน ออกอากาศวันที่13

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
		ธันวาคม 2551
การไม่เลือกข้างทางการเมือง (impartiality)	เนื่องจากประเด็นส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอเรื่องราวความขัดแย้งของรัฐกับประชาชน หรือประชาชนกับภาคเอกชน จึงเป็นหน้าที่ของทีมงานที่ต้องนำเสนอข้อมูลสองด้าน ทำหน้าที่ซักถามแทนอีกฝ่าย ซึ่งทำให้รายการรักษาความเป็นกลาง หรือการไม่เลือกข้าง ด้วยการเป็นพื้นที่นำเสนอข้อมูล และสนับสนุนการเสียดยาความขัดแย้งต่างๆ แต่หากพิจารณาถึงการตั้งชื่อประเด็น หรือผู้ร่วมรายการ ผู้วิจัยยังมองว่า รายการให้น้ำหนักกับฝ่ายประชาชนหรือชาวบ้านมากกว่า ข้อสังเกตมาจากการตั้งชื่อประเด็นทำให้เห็นว่าชุมชนหรือชาวบ้านได้รับผลกระทบ เป็นผู้ถูกระทำ และเป็นเชิงตั้งคำถามถึงแนวทางแก้ไขจากภาครัฐ ซึ่งหากมองว่าเป็นการเปิดประเด็นให้ภาคประชาชนนั้นถือว่าสมบูรณ์ แต่ยังไม่ได้รับการตอบรับจากฝ่ายรัฐมากนัก	อนาคตริมมุลใครกำหนด ออกอากาศวันที่26 เมษายน 2551 การล่มสลายของชวนา ไทย ออกอากาศวันที่19 กรกฎาคม 2551 ชลประทานชุมชน. ทางออกการจัดการน้ำ ภาคประชาชน ออกอากาศวันที่26 กรกฎาคม 2551 คลิตี้ล่างโมเดล..ทางออก ปัญหาค้นกับป่า ออกอากาศวันที่2 สิงหาคม 2551 ที่ดินคนจนออกอากาศ วันที่ 25 ตุลาคม 2551 ชาวเล..ชีวิตที่ถูกกลืนหาย ออกอากาศวันที่ 6 ธันวาคม 2551

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
		เหมืองฝาย ประชาธิปไตย บนสายน้ำที่ถูกทำลาย ออกอากาศวันที่17 มกราคม 2552
มีอิสรภาพในการ แสดงออก (Freedom of expression)	ผู้ร่วมรายการเวทีสาธารณะมีความ เป็นอิสระในการนำเสนอความเห็น จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมรายการส่วน ใหญ่ไม่ถูกควบคุมการนำเสนอ โดยเฉพาะเมื่อเป็นรายการสด แต่ ข้อจำกัดคืออาจพูดไม่ครบทั้งหมด ไม่ สามารถลงลึกในรายละเอียดเนื่อง ด้วยข้อจำกัดของเวลาออกอากาศ ประเด็นที่มีอิสระในการเสนอ ความเห็นชัดเจน คือ ประเด็นเกี่ยวกับ ประชาธิปไตยและปัญหาความไม่ เป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากร	ล้อมวงคุย ปฏิบัติการคน น่าน้ำข้ามความ ขัดแย้ง ออกอากาศวันที่ 16 พฤษภาคม 2552 เสียงของคนลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลา ออกอากาศวันที่1 สิงหาคม 2552
สังคมสามารถกำหนด กติกาและขอบเขตของ การรับผิดชอบให้กับสื่อ	ทีวีไทยมีกลไกสภาผู้ชมผู้ฟัง ซึ่งส่วน ใหญ่ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบการ ทำงานขององค์กร ทำให้เป็นกลไก หนึ่งทางสังคมที่กำหนดกติกาและ ขอบเขตการทำงานรับผิดชอบให้กับ สื่อ	การจัดทำเวทีสาธารณะสี่ ภาคในช่วงแรกของการ จัดตั้งส.ส.ท. เป็นกลไก หนึ่งที่ทำให้เกิดรายการ เวทีสาธารณะ หรือแม้แต่ ความเห็นของผู้ร่วม รายการเป็นตัวกำหนด บทบาทของสื่อในช่วง วิกฤตการเมืองได้ เช่น ตอนสันติวิธียุติความ รุนแรง ออกอากาศวันที่ 11 ตุลาคม 2551

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
		ที่นอกจากจะขอรับการ ยุติความรุนแรงของคู่ ขัดแย้งทางการเมืองแล้ว ยังเรียกร้องให้สื่อมวลชน ออกมามีบทบาทในการ เยียวยาความรุนแรงและ ส่งเสริมแนวทางสันติวิธี ให้เกิดขึ้น
มีเวที (Forum) ให้ทุกฝ่าย แสดงความคิดเห็นได้โดยไม่ ถูกปิดกั้นจากผู้มีอำนาจ ทางการเมือง	การจัดรูปแบบให้เป็นเวทีสาธารณะ จริง (พื้นที่สาธารณะทางกายภาพ) ทำให้ผู้ร่วมรายการ ผู้ชมผู้ฟังที่ร่วมใน การบันทึกเทปหรือถ่ายทอดสด รายการเวทีสาธารณะ เปรียบเหมือน พื้นที่สาธารณะของฮาเบอร์มาสใน สังคมประชาธิปไตย ซึ่งการมีผู้ร่วม รายการครบทุกฝ่ายทำให้ประเด็นที่ นำเสนอส่งผลให้กลุ่มคนในพื้นที่นั้น กลายเป็นพลังประชาสังคมที่เข้มแข็ง และผลักดันให้เรื่องนั้นเข้าไปสู่ระดับ นโยบาย	คดีดีล่างโมเดล..ทางออก ปัญหาคนกับป่า ออกอากาศวันที่ 2 สิงหาคม 2551 ชาวเล..ชีวิตที่ถูกกลืนหาย ออกอากาศวันที่ 6 ธันวาคม 2551
เป็นอิสระจากระบบธุรกิจ และตลาด	มีความเป็นอิสระจากระบบธุรกิจ และตลาด เพราะเรื่องราวยังยึดโยง กับวิถีชีวิตผู้คน วิธีการผลิตแบบ ดั้งเดิม แม้แต่เครือข่ายการผลิต	ตอนเครือข่ายตลาดสี่ ข้าว การทำการเกษตร ทางเลือก
เงื่อนไขทางการเมืองของ ผู้รับสาร และบริบททาง การเมือง	กลุ่มผู้ชมผู้ฟังของรายการเวที สาธารณะ คือ ชาวบ้านในพื้นที่ต่างๆ ให้เห็นว่ามีพื้นที่สื่อที่เปิดกว้าง สำหรับพวกเขา ขณะที่กลุ่มผู้ชมผู้ฟัง	มีข้อสังเกตว่า ในช่วงแรก ประเด็นหรือผู้ร่วม รายการเวทีสาธารณะ เป็นเครือข่ายองค์กร

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
	กลุ่มอื่น คือกลุ่มคนทั่วไปที่สนใจข่าว และได้มีโอกาสเห็น ตระหนัก รับรู้ ถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชุมชนต่างๆ	พัฒนาเอกชนที่เคยร่วมงานกับกองบรรณาธิการมาก่อน เป็นกลุ่มคนที่เคลื่อนไหวเรียกร้องเรื่องปัญหาที่ดินทำกิน หรือ การปฏิรูปสื่อในนัยหนึ่งจึงเป็นการต่อยอดกระบวนการทางการเมืองของกลุ่มคนเหล่านี้
บทบาทของสื่อในสังคมประชาธิปไตย		
ระดับปัจเจก สร้าง ความเชื่อมโยงระหว่างคนกับสังคม	มีการสร้างการเชื่อมโยงระหว่างคนในชุมชนต่างๆมากขึ้น เมื่อมีการออกอากาศ ทำให้ตื่นตัว สนใจต่อความคิดเห็นของคนกลุ่มต่างๆ	เช่น การเสนอปัญหาที่ทำกินทำให้คนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรมความเดือดร้อนของปัญหา และแนวทางช่วยเหลือการแก้ไข
ระดับการเมือง สร้างการเคลื่อนไหวทางการเมือง	เป็นการสร้างการเคลื่อนไหวทางการเมืองแบบใหม่ จากเดิมที่ชาวบ้านคิดแต่เรื่องการร้องเรียน ร้องทุกข์เดินขบวน หรือชุมนุมประท้วง กลายเป็นการคิดนำเสนอเรื่องราวผ่านพื้นที่สื่อสารสาธารณะ เช่น กรณีความขัดแย้งในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่	ปัญหาความขัดแย้งจากโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ รวม 4 ตอน มาบตาพุด..การพัฒนาบนคราบน้ำตาประชาชน ออกอากาศวันที่ 24 พฤษภาคม 2551, ถามหาอนาคต คนแม่เมาะ เหลียวมองโรงไฟฟ้า

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
		ถ่านหิน ออกอากาศวันที่ 3 มกราคม 2552, เหลียววอดีตมองหาอนาคต การพัฒนาอุตสาหกรรม ออกอากาศวันที่ 21 มีนาคม 2552, อนาคตสิทธิชนแผนพัฒนาภาคใต้.. ความจริงที่อยากรู้ ออกอากาศวันที่ 29 สิงหาคม 2552
ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับสื่อ (หน้าที่ผ่านผู้รับสาร)	ประชาชนที่เป็นกลุ่มผู้ชมผู้ฟังของทีวีไทย รู้สึกว่าพื้นที่ในทีวีไทยเน้นการนำเสนอเรื่องราวของชาวบ้าน วิถีชีวิต การทำมาหากิน และทำให้ชาวบ้านกลายเป็นกลุ่มผู้ชมผู้ฟังที่มีปฏิสัมพันธ์ในการส่งเรื่องราวเข้ามาอย่างต่อเนื่องมากกว่ากลุ่มคนชั้นกลาง	
สาเหตุที่ประชาชนเลือกส่งข่าวผ่านสื่อ	เพราะเห็นว่าประเด็นที่มีการส่งผ่านมายังองค์กรมีการสานต่อ ไม่เพียงแต่นักข่าวพลเมือง แต่ยังผ่านรายการข่าวอื่นๆ	เช่นรายการเวทีสาธารณะเปลี่ยนประเทศไทย สถานีประชาชน รายการทุกทิศทั่วไทย และทีวีไทยสุดสัปดาห์
ผลกระทบหลังจากส่งข่าว	รายการเวทีสาธารณะได้รับการยอมรับมากขึ้นว่าเป็นรายการที่มีรูปแบบชัดเจนในการสร้างพื้นที่	ในระดับของการเยียวยา เช่น ประเด็นทางการเมือง ทำให้สังคมสนใจประเด็น

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
	สาธารณะสำหรับประชาชนผ่านบนสื่อกระแสหลัก ซึ่งที่ผ่านมารายการลักษณะนี้จะถูกแทรกแซง โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทางการเมือง ซึ่งในประเด็นที่น่าเสนอทุกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความขัดแย้งทำให้ผลของการนำเสนอพูดคุยในรายการกลายเป็นการหากระบวนการเย้ยหยันความขัดแย้ง ซึ่งหมายถึง การผลักดันเรื่องสู่ระดับนโยบาย การแก้ปัญหาเป็นกรณี หรือการขอความร่วมมือของสังคม	สันติวิธีมากขึ้น ประเด็นการจัดการทรัพยากรชุมชนทำให้เกิดการยอมรับสิทธิชุมชนมากขึ้น ประเด็นสังคม ทำให้จุดประเด็นการตื่นตัวต่อปัญหา เช่น สร้างทางรถไฟ ไล่อื้อชุมชน พัฒนา-มนุษยธรรมออกอากาศวันที่ 17 ตุลาคม 2552, ความฝันรถไฟไทย มองไกลไปให้ถึง ออกอากาศวันที่ 31 ตุลาคม 2552 ทำให้เกิดการปฏิรูประบบรถไฟไทย
กรอบการวิเคราะห์ตามทฤษฎีการสื่อสารของฮาเบอร์มาส		
ระดับปัจเจก	ก่อให้เกิดการตระหนักรู้ในสิทธิในการใช้พื้นที่สื่อสารสาธารณะ ในการนำเสนอเรื่องราว พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ประเด็นการจัดการทรัพยากรชุมชนและปัญหาสังคมในเรื่องคนไร้สัญชาติ
ระดับสังคม ฐานะ "พลเมือง"(Citizen)	การสื่อสารผ่านสื่อสาธารณะทำให้ประชาชนใช้สื่อในฐานะพลเมือง ในการแจ้ง ติดตามประเด็นข่าวสาร	ประเด็นการร้องเรียน เช่น สมัชชาสุขภาพ..เสียจริง หรือสื่อกระดาก

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
	เสนอ มิใช่เป็นผู้รับสารอย่างเดียว ซึ่ง ในกรณีของนักข่าวพลเมืองนั้น นักข่าวพลเมืองทำหน้าที่เป็นกอง บรรณาธิการ และฝ่ายผลิตรายการ ด้วย	ออกอากาศวันที่26 ธันวาคม 2552 จัดระเบียบยาแพง ออกอากาศวันที่27 มิถุนายน 2552 ขนส่งมวลชนสาธารณะ.. ภาษีภาระคนทั้งประเทศ ออกอากาศวันที่ 4 กรกฎาคม 2552
พื้นที่สาธารณะจึงเป็นที่ ๆ ทำให้เกิดการพบปะ พูดคุย ถกเถียงกันในเรื่อง ของส่วนรวม เพื่อให้เกิด เป็นความเห็นสาธารณะ ได้	เป็นพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อการ ออกอากาศในรายการเวทีสาธารณะ มีการเตรียมผู้เข้าร่วมรายการ และ กำหนดประเด็นที่จะพูดคุยไว้ก่อน พื้นที่ในรายการจึงเป็นการเสนอ ความเห็นที่มีอยู่แล้ว	เรื่องราวถูกถ่ายทอดผ่าน สื่อโทรทัศน์ ทำให้หลาย ประเด็นเกิดการนำไปต่อ ยอดในสังคมกว้าง กลายเป็นประเด็น สาธารณะ และสร้างการ เข้ามามีส่วนร่วมของคน ในพื้นที่อื่นได้
สามารถที่จะเอาข้อสรุปที่ ได้ไปเสนอต่อรัฐ	ทำได้บางกรณี แต่มักเป็นกรณีที่ เกี่ยวกับชุมชนใดชุมชนหนึ่ง	ประเด็นที่ประสบ ความสำเร็จเป็นรูปธรรม คือ การขอโฉนดชุมชน และการกำหนดเขต ปกครองพิเศษทาง วัฒนธรรมของชาวกลุ่ม ชาติพันธุ์มอแกน
โครงสร้างส่วนบนที่ ก่อให้เกิดความ เปลี่ยนแปลงโครงสร้าง สังคมการเมืองไปสู่สังคม	ยังไม่เห็นผลชัดเจน	-

ประเด็นการวิเคราะห์	เนื้อหาการวิเคราะห์	ตัวอย่าง
ประชาธิปไตย		
เป็นกระบวนการที่ทำให้ สาธารณชนเกิดความ เข้าใจและฉันทามติที่ นำไปสู่การกระทำ	เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อน	-
ความเท่าเทียมกันและ ความพร้อมในการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือโต้แย้งแสดงเหตุผล ระหว่างกัน	ตัวแสดงในรายการยังไม่ได้มาจาก กลุ่มผลประโยชน์ที่หลากหลาย	ยังเป็นการเสนอจาก มุมมองของชาวบ้าน เป็น พื้นที่สาธารณะสำหรับ กลุ่มคนด้อยโอกาสและ ไม่เคยมีสิทธิในการใช้ พื้นที่สื่อกระแสหลัก
การสื่อสารผ่านกิจกรรมทางสังคมของมนุษย์ใน 3 มิติ		
กิจกรรม (Work)	เป็นการสร้างกิจกรรมในชุมชนร่วมกัน	ในการ การสัมภาษณ์ การรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร
ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)	เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักข่าวจากทีวี ไทย ชาวบ้าน สถาปนิกผู้ชมผู้ฟัง รวมถึง กลุ่มคนดู และผู้เกี่ยวข้อง	ตอนที่มีการปฏิสัมพันธ์กัน ชัดเจนส่วนใหญ่เป็นตอน ที่รายการเปิดเวที สาธารณะในพื้นที่ที่ ประสบปัญหา ได้ผล ดีกว่าการจัดรายการใน สตูดิโอ
อำนาจ (Power)	เป็นการเพิ่มอำนาจต่อรองให้กับ ประชาชนเนื่องจากเรื่องราวของพวกเขา เขาเป็นที่รับรู้ในสังคม และสื่อพร้อมที่ จะนำเสนอความคืบหน้าของการ นำเสนอเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง	เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับ ชุมชน ซึ่งชุมชนนั้นต้องมี ความเข้มแข็งพร้อมใน การต่อรอง ขับเคลื่อน ด้วยตนเองนอกเหนือจาก การพึ่งการนำเสนอผ่าน สื่อเท่านั้น

4.4 บทสรุป

รายการเวทีสาธารณะเป็นรายการที่มีการกำหนดรูปแบบการนำเสนอและเป้าหมายที่ชัดเจนในการมีบทบาทในการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมือง และมีความแตกต่างจากสื่อพาณิชย์อื่นๆ คือ มีระยะเวลาการนำเสนอ 1 ชั่วโมง เน้นกลุ่มผู้เข้าร่วมรายการที่หลากหลาย นำเสนอประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ และสามารถเป็นรายการสดที่ยกกองถ่ายรายการไปยังพื้นที่จริงหรือไปตั้งเวทีสาธารณะในพื้นที่ชุมชนต่างๆ ได้นอกจากนี้รายการเวทีสาธารณะยังมีปัจจัยสนับสนุน คือ ผู้ดำเนินรายการและบรรณาธิการ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในด้านประชาสัมพันธ์และการจัดทำสื่อชุมชน ทำให้มีความเชื่อถือในฐานะคนกลางที่จะสื่อสารระหว่างคู่ขัดแย้งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากร และการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่

อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของจำนวนทีมผลิตรายการทำให้ในช่วงหนึ่งปีแรก การนำเสนอประเด็นต่างๆ ยังไม่ต่างไปจากข่าวกระแสหลักมากนักเนื่องจากรายการยังต้องใช้วัตถุดิบจากฝ่ายข่าวทีวีไทย เช่น การติดตามทำข่าว ช่างภาพ และทีมจัดหาข้อมูล ทำให้บทบาทของรายการเวทีสาธารณะในช่วงหนึ่งเป็นแรกเป็นการขยายประเด็นของข่าวที่นำเสนอ โดยการหยิบยกมาถกเถียงเพื่อร่วมหาข้อเสนอนะและหาทางออก นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดของเวลาที่ต้องผลิตรายการสำหรับออกอากาศทุกสัปดาห์ ขณะที่การนำเสนอเรื่องราวบางประเด็นจำเป็นต้องใช้เวลาในการผลิตนานกว่ารายงานข่าวปกติ และข้อจำกัดของชาวบ้านที่ยังไม่เข้าใจการทำงานของสื่อมวลชน ทำให้ในช่วงแรกทีมงานต้องชักชวนชาวบ้านให้สนใจเข้ามีส่วนร่วมในรายการ กล่าวพูดกล้านำเสนอความเห็นในรายการ ซึ่งการที่ทีมงานเป็นหลักในการเลือกประเด็น กำหนดโครงเรื่อง การสนทนาในรายการรวมทั้งการเลือกแหล่งข่าวเข้าร่วมรายการ ทำให้ลักษณะกิจกรรมการสื่อสารที่เกิดขึ้นกลายเป็นสื่อใช้อำนาจสื่อในการสื่อสารแทนประชาชน ทำให้พื้นที่รายการยังไม่เป็นพื้นที่สาธารณะทางการเมือง

จากผลการดำเนินงานในช่วง 2 ปีแรกของการออกอากาศทางทีวีไทยพบว่ารายการเวทีสาธารณะได้รับการยอมรับจากองค์การด้านสื่อมวลชนหลายหน่วยงานในฐานะรายการที่มีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่น การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในการติดตามตรวจสอบหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ และการนำเสนอประเด็นจากผู้ชม

รายการผู้ร่วมรายการ ทำให้เกิดการต้อยอดในการเสนอเรื่องราวในช่วงข่าวๆ และรายการข่าวต่างๆ แต่มีข้อสังเกตว่าประเด็นที่นำเสนอในรายการส่วนใหญ่เป็นประเด็นที่อิงกับปัญหาของชาวบ้าน และน้ำหนักของผู้ร่วมรายการและประเด็นที่นำเสนอเป็นข้อเรียกร้องของฝ่ายที่เสียเปรียบมากกว่า ฝ่ายรัฐหรือเอกชน การนำเสนอประเด็น รวมถึงการพิจารณาเลือกผู้ร่วมรายการในลักษณะนี้ ทำให้บทบาทของรายการเวทีสาธารณะทำหน้าที่เป็นสื่อที่เลือกข้างทางการเมือง (Partiality) เป็นผู้กำหนดประเด็นตามลักษณะของนายประตูทวาร (Gatekeeper) จึงควรเพิ่มความหลากหลายของผู้ร่วมรายการ และการให้น้ำหนักที่เท่าเทียมกันต่อคู่กรณีที่เป็นประเด็นความขัดแย้งให้ร่วมกันพูดคุยหาทางออกให้มากขึ้น